

10 Απριλίου 1992

[Α. Ν. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στές]

KHALED AMINE AL-AWAR ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσεσίοντες,

v.

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινικές Έφεσεις Αρ. 5543, 5544).

Κατοχή πλαστογραφημένων τραπεζογραμμάτων κατά παράβαση των άρθρων 345 και 20 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154.

Κυκλοφορία πλαστού εγγράφου κατά παράβαση των άρθρων 331, 333, 336, 339 και 20 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154.

Εξασφάλιση αγαθών με ψευδείς παραστάσεις κατά παράβαση των άρθρων 297, 298 και 20 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154. 5

Ποινή — Συντρέχουσες ποινές φυλάκισης: Πρώτος εφεσείων, τρία χρόνια στην πρώτη κατηγορία, τέσσερα στη δεύτερη και ένα χρόνο σε κάθε μια από τις τρίτη και τέταρτη κατηγορίες — Δεύτερος εφεσείων, δύο χρόνια στην πρώτη κατηγορία, τρία στη δεύτερη και ένα χρόνο σε κάθε μια από τις τρίτη και τέταρτη κατηγορίες — Δεν θεωρήθηκαν έκδηλα υπερβολικές. 10

Ποινή — Ελαφρυντικοί παράγοντες — Λευκό ποινικό μητρώο, άμεση ομολογία, παραδοχή στο Δικαστήριο, μεταμέλεια, συνεργασία με την Αστυνομία για διαλεύκανση της υπόθεσης, προσωπικές και οικογενειακές περιστάσεις.

Ποινή — Κριτήρια που εφαρμόζονται για χαρακτηρισμό της σαν έκδηλα υπερβολικής. 15

Ποινή — Αποτρεπτική ποινή — Ανάγκη για επιβολή αυξημένων ποινών όπου σημειώνεται έξαρση και επιμονή στη συνέχιση διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων.

20

Οι εφεσεσίοντες ήταν Λιβάνιοι και ήλθαν στην Κύπρο στις 6 Οκτωβρίου, 1991 όπου τους δόθηκε άδεια παραμονής για δεκατέσσερες ημέρες. Την επομένη της άφιξής τους ο πρώτος εφεσείων παρουσίασε δύο πλαστά χαρτονομίσματα των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής στην Ελληνική Τράπεζα στη Λάρνακα για εξαργύρωση. Με άλλα δύο πλαστά χαρτονομίσματα πλήρωσαν το ενοίκιο του διαμερίσματος που διέμεναν και φαγητό τους σε εστιατόριο. Σε έρευνα στο διαμέρισμα τους βρέθηκαν 69

25

5 πλαστά χαρτονομίσματα των \$100 σε θήκη βαλίτσας. Επίσης βρέθηκαν τρία χαρτονομίσματα των \$100 στην τσέπη του πρώτου εφεσείοντα και έξι παρόμοια χαρτονομίσματα στις τσέπες του δευτέρου εφεσείοντα. Παραδέχθηκαν ενοχή και τους επεβλήθησαν οι πιο πάνω συντρέχουσες ποινές φυλάκισης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση τους εναντίον της ποινής σαν έκδηλα υπερβολικής και απεφάνθηκε ότι:

- 10 1. Δεν αποτελεί δικαιολογία το ότι η Κύπρος επρόκειτο κατά τους ισχυρισμούς των εφεσείοντων να χρησιμοποιηθεί σαν διαμετακομιστικός σταθμός και ότι θα εχρησιμοποιούντο μόνο τόσα πλαστά δολάρια όσα χρειάζονταν για τη διαμονή και τη συντήρηση τους εδώ.
- 15 2. Η προσέγγιση των Δικαστηρίων πρέπει να είναι η ίδια για εγκλήματα με διεθνείς προεκτάσεις όπως γι' αυτά που διαπράττονται στην Κύπρο προς πάταξη του διεθνούς εγκλήματος.
- 20 3. Το Κακουργιοδικείο ορθά διαφοροποίησε μεταξύ των δύο εφεσείοντων αφού έλαβε υπόψη το βαθμό συμμετοχής ενός εκάστου εξ αυτών στη διάπραξη των αδικημάτων.
- 25 4. Δεν καθορίζεται μια στατική διατίμηση με τις ποινές που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια. Όπου σημειώνεται έξαρση στη διάπραξη αδικημάτων και επιμονή στη συνέχιση της παρά τις ποινές που επιβάλλονταν στο παρελθόν, τα Δικαστήρια οφείλουν να αυξάνουν τις ποινές για να έχουν και τον αποτρεπτικό χαρακτήρα που επιβάλλεται υπό τις περιστάσεις.

Οι εφέσεις απορρίπτονται.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Μιχαηλίδης ν Δημοκρατίας (1989) 2 Α.Α.Δ. 285.

Kasim ν Republic (1987) 2 C.L.R. 91.

30 *Kashawi ν Republic (1985) 2 C.L.R. 37.*

Nehme ν Republic (1987) 2 C.L.R. 242.

Kozhaya ν Republic (1988) 2 C.L.R. 67.

Εφέσεις εναντίον Ποινής.

35 Έφεση εναντίον της ποινής από τον Khaled Amine Al-Awar και άλλοι οι οποίοι βρέθηκαν ένοχοι στις 5 Νοεμ-

βρίου, 1991 από το Κακουργιοδικείο Λάρινας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 17416/91) στην κατηγορία κατοχής πλαστογραφημένων τραπεζογραμμάτων κατά παράβαση των άρθρων 345 και 20 του ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, στην κατηγορία κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου κατά παράβαση των άρθρων 331, 336, 339 και 20 του Ποινικού Κώδικα και σε δύο κατηγορίες για εξασφάλιση αγαθών με ψευδείς παραστάσεις κατά παράβαση των άρθρων 297, 298 και 20 του Ποινικού Κώδικα και καταδικάστηκαν από τον Καλλή, Π.Ε.Δ. τον Σ. Νικολαΐδη, Α.Ε.Δ. και τον Πασχαλίδη, Ε.Δ. ο μὲν πρώτος κατηγορούμενος σε συντρέχουσες ποινές φυλάκισης 3 ετών στην πρώτη κατηγορία, 4 ετών στη δεύτερη κατηγορία και ενός έτους σε κάθε μια από τη τρίτη και τέταρτη κατηγορία και ο δεύτερος κατηγορούμενος σε φυλάκιση 2 ετών στην 1η κατηγορία, 3 ετών στην 2η κατηγορία και 1 έτους στην 3η και 4η κατηγορία.

Π. Πετράκης, για τους εφεσεύοντες.

Γ. Στυλιανίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την εφεσίβλητη.

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π. ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Οι εφεσεύοντες οι οποίοι είναι Λιβάνιοι ηλικίας 36 και 25 ετών αντίστοιχα, βρέθηκαν ένοχοι με τη δική τους παραδοχή από το μόνιμο Κακουργιοδικείο σε τέσσερις κατηγορίες.

Η πρώτη για κατοχή πλαστογραφημένων τραπεζογραμμάτων κατά παράβαση των Άρθρων 345 και 20 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154. Η δεύτερη για κυκλοφορία πλαστού εγγράφου κατά παράβαση των Άρθρων 331, 333, 336, 339 και 20 του Ποινικού Κώδικα, και η τρίτη και τέταρτη κατηγορίες είναι για εξασφάλιση αγαθών με ψευδείς παραστάσεις κατά παράβαση των Άρθρων 297, 298 και 20 του Ποινικού Κώδικα.

Η πρώτη κατηγορία αφορά την κατοχή πλαστογραφημένων τραπεζογραμμάτων, δηλαδή 82 χαρτονομισμάτων

των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Η δεύτερη κατηγορία αναφέρεται στην κυκλοφορία 4 πλαστών χαρτονομισμάτων των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στην απόσπαση διαμονής και ποσού £20 Κύπρου σε μετρητά με το να παρουσιάσουν οι εφεσεύοντες ένα πλαστό χαρτονόμισμα των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και η τέταρτη κατηγορία αναφέρεται στην απόσπαση φαγητού αξίας £4 Κύπρου και του ποσού των £44 Κύπρου σε μετρητά με το να παρουσιάσουν ένα πλαστό χαρτονόμισμα των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.

Οι δύο εφεσεύοντες έφθασαν στην Κύπρο στις 6 Οκτωβρίου 1991 και τους δόθηκε άδεια παραμονής ως επισκέπτες μέχρι τις 20 Οκτωβρίου 1991. Στη διάρκεια της παραμονής τους διέμεναν σε διαμέρισμα το οποίο ενοικίασαν για επτά μέρες. Τα περιστατικά του πρώτου αδικήματος ήλθαν στο φως όταν στις 7 Οκτωβρίου 1991, δηλαδή την επαύριο της άφιξης τους, ο πρώτος εφεσεύων επισκέφθηκε το υποκατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας στη Λάρνακα και παρουσίασε δύο χαρτονομίσματα των \$100 δολλαρίων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής για εξαργύρωση. Μετά από τεχνικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι επρόκειτο για πλαστά δολλάρια και ειδοποιήθηκε σχετικά η Αστυνομία. Εκεί υποδείχθη στους αστυνομικούς που έφθασαν στη σκηνή ο πρώτος εφεσεύων και παρέλαβαν τα δύο χαρτονομίσματα. Ακολούθως ερεύνησαν το διαμέρισμα στο οποίο διέμεναν οι δύο εφεσεύοντες και βρέθηκαν 69 πλαστά χαρτονομίσματα των \$100 μέσα σε ειδική θήκη στον πάτο μιας βαλίτσας. Ο πρώτος εφεσεύων ανέφερε ότι τα 69 αυτά χαρτονομίσματα ανήκαν στο δεύτερο εφεσεύοντα. Μετά από προσωπική έρευνα του πρώτου εφεσεύοντα, βρέθηκαν άλλα τρία χαρτονομίσματα των \$100 στην τσέπη του. Επίσης έξι παρόμοια χαρτονομίσματα βρέθηκαν στις τσέπες του δεύτερου εφεσεύοντα.

Τα γεγονότα που στοιχειοθετούν τις άλλες τρεις κατηγορίες είναι ότι δύο χαρτονομίσματα των \$100 δόθηκαν, ένα από τα οποία ήταν πλαστό δόθηκε στον ιδιοκτήτη του

διαμερίσματος στο οποίο διέμεναν οι κατηγορούμενοι σαν ενοίκιο και πήρε ρέστα £20 Κύπρου. Ένα πλαστό χαρτονόμισμα των \$100 Αμερικής δόθηκε στο εστιατόριο του ξενοδοχείου "Le Palmier" για την αξία του φαγητού £4 που είχαν οι εφεσεϊόντες στις 7 Οκτωβρίου 1991 και πήραν ρέστα £44 Κύπρου. Τα άλλα δύο χαρτονομίσματα παρουσιάστηκαν στην Ελληνική Τράπεζα όπως έχει ήδη αναφερθεί.

5

Και οι δύο εφεσεϊόντες παραδέχθηκαν τη διάπραξη του αδικήματος παρόλο που ο πρώτος εφεσεϊών κατ' αρχή αρνήθηκε και στις θεληματικές καταθέσεις που έκαναν αναφέρθηκε ότι σκοπός τους ήταν να τα πάρουν στη Λιβύη αλλά χρησιμοποίησαν μερικά στην Κύπρο για τα έξοδα διαμονής και το φαγητό τους.

10

Το Κακούργιοδικείο είχε ενώπιον του όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρόσωπο των εφεσεϊόντων όπως τα εξέθεσαν οι ίδιοι οι εφεσεϊόντες και όπως περιέχονται σε δύο εκθέσεις του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας που ετοιμάστηκαν για τους σκοπούς της δίκης αυτής, ασφαλώς βασισμένες πάνω σε πληροφορίες που έδωσαν οι ίδιοι. Συνοπτικά μπορεί να αναφερθεί εδώ ότι ο πρώτος εφεσεϊών είναι άγαμος, κατάγεται από φτωχή, εργατική οικογένεια του Λιβάνου. Φοίτησε μέχρι την πέμπτη τάξη του Δημοτικού και εγκατέλειψε το σχολείο για να εργαστεί ως εργάτης. Ο δεύτερος εφεσεϊών είναι εργάτης, άγαμος, κατάγεται από φτωχή οικογένεια και είναι ο τελευταίος από τρία παιδιά. Φοίτησε μέχρι την τετάρτη τάξη του Δημοτικού.

15

20

25

Το Κακούργιοδικείο ζυγίζοντας όλα τα περιστατικά της υπόθεσης και αναφέροντας στην απόφαση του, τα στοιχεία τα οποία έλαβε υπόψη, τους ελαφρυντικούς παράγοντες τους οποίους αναζήτησε και συνεκτίμησε με τα στοιχεία που συνιστούσαν το αδίκημα, επέβαλε στον πρώτο εφεσεϊόντα ποινή φυλάκισης τριών ετών στην πρώτη κατηγορία, ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών στη δεύτερη κατηγορία και ποινή φυλάκισης ενός έτους σε κάθε μια από τις τρίτη και τέταρτη κατηγορίες. Επέβαλε

30

35

επίσης στο δεύτερο κατηγορούμενο ποινή φυλάκισης δύο ετών στην πρώτη κατηγορία, ποινή φυλάκισης τριών ετών στη δεύτερη κατηγορία και ποινή φυλάκισης ενός έτους σε κάθε μια από τις τρίτη και τέταρτη κατηγορίες. Διέταξε δε οι ποινές να συντρέχουν και τα πλαστά δολλάρια να κατασχεθούν. Το γνήσιο δολλάριο και τα Κυπριακά χρήματα διέταξε να επιστραφούν στους ιδιοκτήτες τους.

Τα ελαφρυντικά στοιχεία τα οποία το Κακουργιοδικείο έλαβε υπόψη ήταν, πρώτο, το λευκό ποινικό μητρώο των εφεσεϊόντων, δεύτερο, η άμεση ομολογία τους στις Αστυνομικές Αρχές, η παραδοχή τους στο Δικαστήριο, η μεταμέλεια τους, καθώς και η βοήθεια που έδωσαν στις Αστυνομικές Αρχές για τη διαλεύκανση της υπόθεσης. Έλαβε επίσης υπόψη τις προσωπικές και οικογενειακές τους περιστάσεις και συνεκτίμησε με αυτές τη σοβαρότητα των αδικημάτων αναφέροντας ταυτόχρονα ότι, διά μεν την πρώτη κατηγορία προβλέπεται ποινή φυλάκισης μέχρι επτά ετών και για τη δεύτερη κατηγορία ποινή φυλάκισης διά βίου. Έλαβε επίσης υπόψη του το ποσό που αντιπροσώπευαν τα πλαστά δολλάρια που βρέθηκαν, αντικείμενο της πρώτης κατηγορίας, και το ποσό που αντιπροσώπευαν τα πλαστά δολλάρια, αντικείμενο των υπόλοιπων τριών κατηγοριών.

Η παρούσα έφεση στρέφεται μόνον εναντίον της ποινής ως έκδηλα υπερβολικής. Μια ποινή μπορεί να θεωρηθεί ως έκδηλα υπερβολική όταν εξεταζόμενη αντικειμενικά είναι έκδηλα δυσανάλογη προς τις περιστάσεις που το πρωτόδικο Δικαστήριο ώφειλε να συνεκτιμήσει στην επιμέτρηση της. (Βλέπε *Μιχαηλίδης ν. Δημοκρατίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 285).

Είναι γεγονός ότι υπάρχει μια έξαρση του είδους των αδικημάτων αυτών στην Κύπρο και είναι θλιβερό διότι οι πλείστες, αν όχι η ολότητα των υποθέσεων, που έχουν φθάσει σ' αυτό το Δικαστήριο τα τελευταία επτά ή οκτώ χρόνια έχουν σε ένα μεγάλο βαθμό σαν δράστες ανθρώπους που δυστυχώς προέρχονται από μια γειτονική χώρα, όπως ο Λίβανος. Φαίνεται έχει παρεξηγηθεί η έκταση του

σεβασμού προς τους νόμους που οφείλουν να έχουν οι άνθρωποι που ζουν ή επισκέπτονται τη χώρα μας . Δεν αποτελεί δε δικαιολογία το ότι η Κύπρος επρόκειτο κατά τους ισχυρισμούς των εφεσειόντων να χρησιμοποιηθεί ως διαμετακομιστικός σταθμός και ότι θα χρησιμοποιούντο μόνο τόσα πλαστά δολάρια όσα χρειάζονταν για να καλύψουν τη διαμονή τους και τη συντήρησή τους εδώ. 5

Έχει τονιστεί από το Δικαστήριο αυτό σε σχέση με άλλης φύσης αδικήματα, αλλά τούτο ισχύει και εδώ, ότι σε αδικήματα που έχουν διεθνείς προεκτάσεις, το καθήκον των Δικαστηρίων της Κύπρου δεν μπορεί να διαφοροποιείται από τις περιπτώσεις εκείνες που η διάπραξη αδικημάτων περιορίζεται μόνο στην Κύπρο. Αντίθετα, το καθήκον των Κυπριακών Δικαστηρίων και των Αρχών που είναι επιφορτισμένες με την τήρηση της έννομης τάξης είναι να συνδράμουν κατά το δυνατό και να συμμετάσχουν έντονα στον αγώνα για την πάταξη του διεθνούς εγκλήματος. 10 15

Το Κακουργιοδικείο διαφοροποίησε, και ορθά κατά την κρίση μας, μεταξύ των δύο εφεσειόντων, λαμβάνοντας υπόψη, όπως ανέφερε στην απόφαση του το βαθμό συμμετοχής ενός εκάστου αυτών στη διάπραξη των πιο πάνω αδικημάτων. Κρίθηκε δε ορθά ότι ο ρόλος του δεύτερου εφεσείοντα ήταν μικρότερος από εκείνο του πρώτου εφεσείοντα. 20 25

Ο ευπαίδευτος δικηγόρος των εφεσειόντων αναφέρθηκε σε σειρά αποφάσεων (*Mohammad Kasim v. R.* (1987) 2 C.L.R. 91, *Mohamed Kashawi v. Republic* (1985) 2 C.L.R. 37, *Diana Elie - Nehme v. Republic* (1987) 2 C.L.R. 242 και *Fahd Abdo Kozhaya v. Republic* (1988) 2 C.L.R. 67) και στις ποινές που επιβλήθηκαν για τη διάπραξη παρόμοιων αδικημάτων για να δείξει ότι θα μπορούσε στην υπό εξέταση έφεση να μειωθούν οι ποινές. 30 35

Δεν νομίζουμε ότι με τις ποινές που επιβάλλονται καθορίζεται με οποιονδήποτε τρόπο μια στατική διατίμηση. Οι προηγούμενες ποινές και η προσέγγιση των Δικαστη-

ρίων στο πρόσφατο και απότερο παρελθόν είναι ενδεικτικές του τρόπου αντιμετώπισης των υποθέσεων κατά το χρόνο της διάπραξης των αδικημάτων στα οποία οι αποφάσεις αναφέρονται. Θα ήταν παράλειψη όμως αν δεν τονίζαμε και εδώ ότι όταν παρατηρείται μια έξαρση διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων και μια επιμονή στο να συνεχίζεται η διάπραξη των αδικημάτων παρά τις ποινές που επιβλήθηκαν στο παρελθόν, τα Δικαστήρια οφείλουν να αυξάνουν τις ποινές διά να έχουν και τον αποτρεπτικό χαρακτήρα που επιβάλλεται κάτω από τις περιστάσεις.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι επιβληθείσες ποινές όχι μόνο δεν είναι έκδηλα υπερβολικές, αλλά ήταν το ελάχιστο που μπορούσε να επιβληθεί κάτω από τις περιστάσεις. Οι εφέσεις επομένως αποτυγχάνουν και απορρίπτονται.

Οι εφέσεις απορρίπτονται.